

Indhold

Forord	5
Indhold	7
Indledning	17
<i>Litteratur, identitet og historie</i>	17
<i>Perioderne</i>	19
<i>Danmark og Europa</i>	20
Oldtid	23
Danmark i oldtiden	25
Vikingetiden	27
Gudedigte	28
<i>Vølvens spådom</i>	32
Heltedigte	34
Runeindskrifter	41
<i>Karlevi-stenen</i>	43
Skjaldedigte	44
<i>Skjaldedigtningens formsprog</i>	47
<i>Egil Skallagrimsson: Sønnetabet</i>	50
De islandske sagaer	52
<i>Njals saga</i>	56
Middelalder	59
KIRKENS TEKSTER	61
Den nye tro	62
<i>Anders Sunesen: Hexaëmeron</i>	63
Troens formidling	68

<i>Helgenlegender og helgenspil</i>	69
<i>Yderst nyttige vers om foragt for verden</i>	71
<i>Hr. Michael: Om menneskets levned</i>	73
Troslivet	75
På vej mod reformationen	79
<i>Poul Helgesen</i>	80
<i>Christiern Pedersen</i>	81
KONGEMAGTENS TEKSTER	84
Historieskrivning	86
Annaler og krøniker	87
Sven Aggesens Danmarkshistorie	89
Saxos Gesta Danorum	89
<i>Værket</i>	91
<i>Identitet og arv</i>	92
<i>Kilder og stil</i>	94
<i>Saxos efterliv</i>	97
Rimkrøniken	97
Landskabslovene	98
<i>Lov og samfund</i>	99
<i>Lovenes form</i>	101
<i>Jyske Lov</i>	102
ADELENS TEKSTER	103
Folkevisen	103
Opståen, terminologi og overlevering	105
Ridderviser	107
<i>Slegfred</i>	112
<i>Kristendommen</i>	113
Trylleviser	115
<i>Forvandling</i>	116
<i>Bjergtagen</i>	119
Historiske viser	125
<i>Dagmarøiserne</i>	127
Folkevisernes fremstillingsform	129
<i>Formelsproget</i>	130
<i>Reduktionsprincippet</i>	132
<i>Adfærdsbeskrivelse</i>	133
<i>Omkvædet og dansen</i>	135
Folkevisens efterliv	137
<i>Almuetraditionen</i>	139

1536-1770	143
OVERBLIK	145
<i>Autoriteternes samfund</i>	145
<i>Hoffets, kirkens og bogtrykkernes tekster</i>	146
<i>Tro og belæring, fornuft og moral</i>	150
REFORMATION 1536-1560	155
Humanisme	156
Reformationssatire. Latteren som våben	157
Peder Palladius. Reformationens kommissær	160
Salmer	163
Hans Christensen Sthen	166
Skolekomedie. Pædagogisk teater	169
<i>Hans Christensen Sthen. Allegorisk formaning</i>	170
<i>Peder Jensen Hegelund. Dydens løn</i>	171
<i>Hieronimus Justesen Ranch. Mellem middelalderfarce og klassisk komedie</i>	171
RENÆSSANCE 1600-1660	174
Anders Christensen Arrebo. Poesiens nye skabelse	175
<i>Hexaëmeron. Skabelsen genoplevet</i>	177
Hyrdedigtning. Erotikkens kunstige paradis	182
<i>Søren Terkelsen. En litterær agent</i>	184
<i>Anders Bording, Thomas Kingo, Willum Worm. Erotiske variationer</i>	186
Anders Bording. Kongeskjald og avisredaktør	187
<i>Den danske Mercurius</i>	189
BAROK 1660-1700	192
Thomas Kingo	193
<i>Lejligheds- og hyldestdigtning</i>	193
<i>Siungekorets første part. Husandagtens tidebøn</i>	196
<i>Siungekorets anden part. Bodsgang</i>	200
<i>Kirkesalmer</i>	201
Elias Naur. Fra syndepøl til salighed	203
Leonora Christina. I Jobs billede	206
Tøger Reenberg. Barokkens uddrivelse	211
OPLYSNING 1700-1770	214
Ludvig Holberg. Kritik og komik	215
<i>Parodi og satire</i>	217

<i>Komediehuset i Lille Grønnegade</i>	221
<i>Komediernes univers</i>	223
<i>Levnedsbreve og historiske værker. Hvad er et menneske?</i>	229
<i>Relativisme og skepticisme</i>	230
Hans Adolf Brorson. Troens forborgne betroelser	232
<i>Pietismen</i>	234
<i>Troens indvielsesvej</i>	236
<i>Omvendelsens psykologi og billeder</i>	238
<i>Metrik og kontrafaktur</i>	239
Ambrosius Stub. Øjeblikket og evigheden	242
Christian Braunmann Tullin. Naturens orden	245
Jens Schelderup Sneedorff. Den patriotiske borger	250
Charlotta Dorothea Biehl. Følsomhedens frembrud	252
<i>Komedier</i>	253
<i>Moralske fortællinger</i>	256
1770-1870	259
OVERBLIK	261
<i>De dannedes samfund</i>	261
<i>Den litterære institution etableres</i>	263
<i>Helhedssyn og personlig erkendelse</i>	266
DIGTNINGENS GENNEMBRUD 1770-1800	269
Johannes Ewald. Den første digter	269
<i>Lejlighedsdigtning</i>	271
<i>Eksperimenter i mange genrer</i>	274
<i>Rungstedtiden</i>	274
<i>Omvendelse</i>	278
Tidsskriftskultur. Knud Lyne Rahbek og Kamma Rahbek	281
Den liberale systemkritik	283
<i>Peter Andreas Heiberg og Malthe Conrad Bruun</i>	283
Litterære klubber og selskaber	285
Johan Herman Wessel	286
Jens Baggesen	290
<i>Labyrinten</i>	293
<i>En europæisk forfatter</i>	297
ROMANTIK 1800-1825	300
Henrich Steffens' forelæsninger	300

Guldalderens fædre	304
Adam Oehlenschläger. Den poetiske kraftudladning	306
Schack von Staffeldt. I Oehlenschlägers skygge	312
N. F. S. Grundtvig. Fra inspiration til institution	314
B. S. Ingemann. Mørkets afgrunde og lysets engel	319
F. C. Sibbern. Gennemlysning af det erotiske	322
Carsten Hauch. Den sidste romantiker	325
De folkelige genrer. Vise og eventyr	328
ROMANTISME 1825-1848	332
Prosa og refleksion	332
Poul Møller. Poetisk realisme	333
Steen Steensen Blicher. Jysk eksotisme og tvivlsomme fortællere	335
Johan Ludvig Heiberg og hans kredse	338
<i>Heibergs vaudevillekampagne</i>	341
<i>Heibergs hegelske kampagne</i>	343
<i>Heibergs tidsskrifter og Nye Digte</i>	345
Henrik Hertz. Kærlighedens vildveje	347
Fru Gyllembourgs hverdagshistorier	349
Det interessante	352
<i>Carl Bagger og Carl Bernhard</i>	352
H. C. Andersen	356
<i>Romaner</i>	356
<i>Eventyr</i>	360
Christian Winther og Emil Aarestrup. Erotik mellem idyl og dæmoni	363
Frederik Paludan-Müller. Aladdin for dommeren	369
Søren Kierkegaard. Opgør med humanismen	372
IDE OG VIRKELIGHED 1848-1870	376
Carl Ploug. Mathilde Fibiger. Litteraturens politisering	376
Fædrelandssangen	379
Hans Egede Schack. Fantasi og realitet	382
Meir Goldschmidt. Idé og illusion	385
<i>Romaner</i>	385
<i>Noveller</i>	387
Dannelsesromanen	390
Vilhelm Bergsøe og Carit Etlar. Populære romanforfattere	394
J. C. Hostrup. Det elskværdige teater	397
Christian Richardt og den folkelige sangtradition	400

1870-1965	403
OVERBLIK	405
<i>Interessegruppernes samfund</i>	405
<i>Den litterære institution udvides og anfægtes</i>	407
<i>Kritisk og kunstnerisk eksil</i>	410
NATURALISME 1870-1890	413
Georg Brandes' forelæsninger	413
Gennembruddets ideer	414
Naturalismen som falanks	419
<i>Edvard Brandes og Sophus Schandorph</i>	419
Kvindelitteratur – skrevet af mænd	422
J. P. Jacobsen. Naturalist og modernist	424
Naturalismens udviklingsroman	428
<i>Niels Lyhne</i>	428
<i>Jason med det gyldne Skind</i>	430
Herman Bang og impressionismen	431
Gustav Wied. Kønsdriftens tragikomedie	435
Holger Drachmann. Mental svæven	437
Henrik Pontoppidan. Illusionernes historie	439
Karl Gjellerup. Fra Brandes til Buddha	443
SYMBOLISME 1890-1900	446
<i>Taarnet og dets forudsætninger</i>	446
Johannes Jørgensen. På tårnets tinde	451
Viggo Stuckenberg	453
Sophus Claussen	456
Helge Rode og Ludvig Holstein. Det lyriske register	461
Halvfemsernes prosa	465
<i>Sophus Michaëlis og Ernesto Dalgas</i>	465
DET FOLKELIGE GENNEMBRUD 1900-1918	470
De nye klassers indtog	470
Johannes V. Jensen. Viljen til virkelighed	472
Thøger Larsens lyrik. Kosmisk fromhed	477
Jeppe Aakjærs lyrik. Hjemstavnsdigtning	479
Social indignationsdigtning	480
<i>Jeppe Aakjær og Johan Skjoldborg</i>	480
Marie Bregendahl. Opbruddets tragedie	482

Martin Andersen Nexø. Proletaren som erobrere og offer	483
Jakob Knudsen. Naturalisme og kristendom	486
Harald Kidde. Ankomst til jerntiden	489
Det ny århundredes kvinder	492
<i>Agnes Henningsen, Thit Jensen, Karin Michaëlis</i>	492
VÆRDIKRISE 1918-1945	499
TYVERNE	500
Den lyriske raptus	500
<i>Emil Bønnelycke</i>	502
<i>Tom Kristensen</i>	503
De radikale ekspressionister	
<i>Rudolf Broby-Johansen og Harald Landt Momberg</i>	507
Tre klassiske lyrikere	510
<i>Hans Hartvig Seedorff Pedersen, Otto Gelsted, Per Lange</i>	510
Romanen i tyverne	512
<i>Jacob Paludan. Udviklingsromanens sidste blomstring</i>	512
<i>J. Anker Larsen. En kritisk esoteriker</i>	515
TREDVERNE	517
Surrealisme	517
<i>Jens August Schade. Den standhaftige lyriker</i>	518
<i>Gustaf Munch-Petersen. Visionernes oprør</i>	522
Poul Henningsen. Frigørelsen af det almindelige menneske	524
Socialrealismen og den lille mand	527
Kollektivromanen	529
<i>Hans Kirk</i>	530
Fra kollektiv til individ	532
<i>Harald Herdal, H. C. Branner, Martin A. Hansen</i>	532
Prosa i kanten af socialrealismen	537
<i>Nis Petersen, Knud Sønderby, Hans Scherfig</i>	537
Teatret	540
<i>Kaj Munk og Kjeld Abell</i>	540
Jørgen Nielsen. Fortællernes oprør	542
Karen Blixen. Den radikale aristokrat	546
<i>Humanitet og lidenskab</i>	547
<i>Opdragelse og identitet</i>	549
<i>Det ubevidste</i>	549
<i>Forfatterskabet</i>	551
Den lyriske undertråd	551
<i>Hulda Lütken, Bodil Bech, Tove Meyer</i>	551

Besættelsestidens debutanter	554
<i>Tove Ditlevsen, Piet Hein, Halfdan Rasmussen, Morten Nielsen</i>	554
MODERNISME 1945-1965	558
HERETICA	558
Paul la Cour: Fragmenter af en Dagbog	559
Thorkild Bjørnvig. Mennesket i kosmos	562
Ole Wivel. Etisk-religiøs tænkning	567
Martin A. Hansen. Metafysisk modernisme	568
Erik Knudsen. Socialistisk engagement	572
Ole Sarvig. Patos og erkendelse	575
Frank Jæger. Sindets lys og mørke	577
Tage Skou-Hansen. Frihed under ansvar	581
Den folkelige kontrakt. Forfatteren og offentligheden	583
EKSPERIMENT OG KONFRONTATION	585
Peter Seeberg. Symbolsk eksistenstænkning	586
Thorkild Hansen. Rejseskildringer og historisk dokumentarisme	591
Villy Sørensen. Modernistiske eventyr og filosofisk kritik	592
Ivan Malinowski. Radikal modernisme og politisk engagement	595
Klaus Rifbjerg. Erindring og konfrontation	598
Leif Panduro. Psykologisk realisme	603
Per Højholt. Turbomodernisme	605
1965-2000	611
MELLEM KANON OG KULTUR – ET FORSØG	613
Enhedskulturens definitive krise	614
Opbrud fra modernismen	618
<i>Hans-Jørgen Nielsen, Inger Christensen, Svend Åge Madsen,</i> <i>Jens Smærup Sørensen</i>	618
Sans for det konkrete	623
<i>Anders Bodelsen og Henrik Stangerup</i>	623
Forskydninger og variationer	625
<i>Peter Laugesen, Klaus Høeck, Henrik Nordbrandt</i>	625
Med andre øjne	630
<i>Kirsten Thorup, Suzanne Brøgger, Bent Vinn Nielsen</i>	630
Kroppen som paradigme på form	634
<i>Michael Strunge, Søren Ulrik Thomsen, Pia Tafdrup</i>	634

Udtryk fanget i flugten	639
<i>Niels Frank, Pia Juul, Simon Grotrian</i>	639
Fortællingens genkomst	643
<i>Ib Michael, Peer Hultberg, Peter Høeg, Carsten Jensen, Thomas Boberg</i>	643
Dyret i mennesket	648
<i>Christina Hesselholdt, Solvej Balle, Helle Helle, Kirsten Hammann</i>	648
Tilbage til virkeligheden	653
<i>Pablo Henrik Llambías, Katrine Marie Guldager, Jan Sonnergaard</i>	653
Hvorhen?	656
Billedliste	659
Forfatterne	664
Register	665